

לדעת את אשר בלבבך

מטרת השיעור:

הילדים יבחנו את לבבם לראות מה קורה להם כשהם עוברים קשיים ובקשו את עזרתו של אלוהים.

הביסוס לשיעור:

דברים ח 1-3

הפסוק לשיעור:

"וְזָכַרְתָּ אֶת כָּל הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכָהָ ה' אֱלֹהֶיךָ זֶה אֲרֻבְעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַל עֲנִתְךָ לְנִסְתָּךְ לְדַעַת אֶת אֲשֶׁר בְּלִבְךָ הִתְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי אִם לֹא." דברים ח 2

הכן מראש:

- הנח על שולחן לפני הכיתה לימונים, תפוזים (בכמות שתספיק להכנת עוד מיץ לילדים בתחילה ובסוף השיעור) ובצל.
- הבא גם מסחטת מיץ, פומפיייה, וכמה כלים נוספים כגון כפות, סכין, מזלג, מסננת וכוסות חד פעמיות קטנות.
- הדפס את התמונות ההמחשה, עמוד 7-15 וניילן אותם.

הציוד הדרוש:

- כתבי הקודש
- תמונות המחשה עמוד 7-15
- חלקי פסוקים
- חלקי פסוקים עמוד 17, עבור משחק לשינון הפסוקים
- מעטפות
- א. שקית שעועית או כדור קטן עבור משחק לשינון הפסוק
- מסחטת מיץ
- תפוזים, לימונים, בצלים.
- כוסות חד פעמיות קטנות, סכין חדה וכל שאר הציוד הדרוש כדי לסחוט מיץ.
- החומרים שצריך בשביל המשחק שתבחר לשינון הפסוק.

להתמקד:

הכן מיץ. בזמן ההכנה נהל דיון (תוכל לבקש את עזרת אחד הילדים בסחיטת המיץ):

? מה זה?

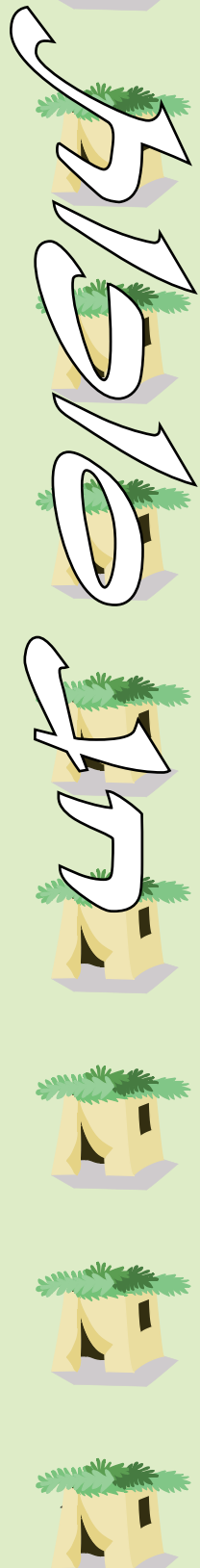
« תפוז.

? אם נסחט אותו מה יצא ממנו?

« מיץ תפוזים.

אתם בטוחים? בואו ננסה.

סחט מיץ מהתפוז ותן לכל ילד לטעום. לאחר שטעמו שאל אותם שוב מה הם שתו והאם באמת יצא מיץ

תפוזים מהתפוזים שנחסטו.

? ומה זה?

« לימון

? מה יצא ממנו אם נחסט אותו?

« מיץ לימון.

אתם בטוחים? אולי נקבל מיץ בטעם אפרסק?

חסט את הלימון ותן לילדים לטעום, מעט לכל אחד.

? ומה זה?

« בצלו

? מה יצא ממנו אם נחסט אותו?

אפשר לנסות לסחוט אותו במסחטת המיץ או לגרד במגרדת, לסנן את המיץ ולשאול מי רוצה לטעום בכפית חד פעמית.

לגלות:

אתם יודעים למה עשינו את הניסוי הזה? בסוכות אנחנו זוכרים את בני ישראל שנדדו במדבר. אלוהים הוציא אותם ממצרים באותות ומופתים.

? אילו אותות ומופתים הוא עשה עבורם ביציאת מצריים?

« הוא שמר עליהם והציל אותם מיד המצרים שרדפו אחריהם, הוא דאג להם במשך 40 שנה לאוכל - למן מן השמים וגם לבשר דרך השלו - הוא דאג למים, ולסכך לסוכות, ולבגדים ולנעלים שלא בלו.

כל זה היה טוב ויפה, אבל אלוהים רצה לדעת מה יש בתוכם, בלב שלהם. הוא רצה שהעם יראה בעצמו איפה הקשר שלהם עם אלוהים.

? מה דעתכם, איך אפשר לדעת מה יש בלב של מישהו, הרי אי אפשר לראות?

אנחנו קוראים בתנ"ך שאלוהים לא תמיד נתן לבני ישראל מייד את מה שהם היו צריכים, לעיתים הוא חיכה ונתן להם "להתבשל" קצת.

? למה אתם חושבים שאלוהים עשה כך?

« אלוהים רצה לראות מה יש בתוך הלב של בני ישראל.

בואו נקרא מה אומר לנו דבר ה' על הנשא. נקרא מדברים ח 2-3. קראו.

? מה אומרים לנו הפסוקים האלה?

« בפסוקים אלה נאמר בסוף 40 שנות הנדודים של בני ישראל במדבר, כשהם עמדו להיכנס ולרשת את הארץ שאלוהים הבטיח להם, את ארץ ישראל. משה מסכם בפניהם את 40 שנות הנדודים ומדברן אותם לא לעזוב את אלוהים אלא לשמור את מצוות אלוהים.

נתמקד בפסוק 2. נחלק את הפסוקים לחלקים כדי להבין כל חלק בנפרד:

"וזכרת את כל הדרך..."

? מה אתם חושבים שמילים אלה אומרות?

« משה מזכיר להם איך אלוהים הדרין אותם ודאג לכל מה שהם היו צריכים במדבר.

“למען ענתך, לנסותך, לדעת את אשר בלבבך...”

? מה מילים אלה אומרות?

« אלוהים הביא עליהם קשיים וניסיונות כדי לבחון ולדעת מה יש בליבם - האם ישמרו את מצוותיו או לא? »

מכאן אנחנו לומדים שאלוהים לא רק רצה לדאוג להם פיסיית, שיהיה להם אוכל, שתייה ובגדים, אלוהים היה מעוניין בלב שלהם יותר מכל. ולכן כתוב: “למען ענתך, לנסותך, לדעת את אשר בלבבך...”

הקשיים וה“עינייים” שאלוהים הביא עליהם היו כדי לדעת מה יש בליבם. האם ישמרו את מצוות אלוהים או לא.

אלוהים גם רצה שהם ילמדו להכיר אותו, לבטוח בו, לאהוב אותו ולהאמין בו. וכשאלוהים הרשה שהאוכל יגמר, והמים יגמרו, והם נקלעו למצב של צרה וקושי זו היתה ההזדמנות שלהם להראות שהם מאמינים ובוטחים באלוהים! את כל הנפלאות שאלוהים עשה במצריים הם ראו במו עיניהם, הרי הם ראו איזה כוח וגבורה יש לאלוהים!

עכשיו אלוהים רצה לבחון כמה באמת הם סומכים עליו שהוא יכול לדאוג להם גם במדבר. לכן הוא הרשה להם להגיע למשל למצב שאין מים. נגמרו כל המים שהם לקחו איתם לדרך, מאיפה כל העם הזה יוכל עכשיו לשתות? האם הם ימותו בצמא? ואז נגמר גם האוכל בכליהם, מאיפה יביאו אוכל לכל העם?

להגיב:

זה היה לעם ישראל מבחן, מבחן של אמונה.

? איך נהגו בני ישראל כשהם נקלעו למצב הזה של לחץ? מה יצא מהלב שלהם?

הם בכו (הצג שאתה בוכה ומיילל) והתלוננו למשה. ולא רק פעם אחת הם אמרו (דבר בקול מתלונן) שכבר היה עדיף להם לחזור למצרים, לאוכל שהיה להם שם, או למות במצרים במקום למות במדבר... ומספר פעמים הם אפילו רצו לרגום את משה ואהרון באבנים, למה בכלל הבאתם אותנו מדבר הזה...

? מה אתם הייתם עושים במקומם?

? מה יצא מהתפוז ומהלימון ומהבצל כשלחצנו אותם?

« יצא המיץ. מכל פרי יצא המיץ שלו. »

ככה גם איתנו. כשאלוהים מרשה שיכנסו לחיים שלנו לחצים וניסיונות. הוא רוצה לבחון איזה “מיץ” יוצא מהלב שלנו, והוא רוצה לעבוד דרך מצבים אלה בחיים שלנו כדי שה’מיץ’ שיוצא יהיה טוב יותר.

? מה קורה כשאתם לא מקבלים כל מה שרציתם? מה אתם עושים כשאתם בצרה? איך אתם למשל מתנהגים אם אתם בטיול עם המשפחה ותוקף אתכם רעב, ונגמרו כבר כל הסנדוויצ’ים... האם אתם מקטרים כל הדרך שאתם רוצים הביתה, רוצים לאכול. הבטן מקרקרת?

? ומה כשאתם רוצים לשחק במחשב ואמא אומרת “לא עכשיו, עדיין לא סיימנו לנקות את הבית לשבת וצריך גם לשאוב את האוטו, ולהוציא עשבים מערוגת הפרחים...”? מה אז יוצא מהלב שלנו? חיוכים? תלונות? אנחנו מחכים בסבלנות? אומרים או...? כשהכל הולך חלק וטוב וכמו שאנחנו רוצים, הכל נראה בסדר, וכולנו מחייכים.

אבל המבחן הוא כשאלוהים מרשה למצבים בחיים קצת ללחוץ אותנו. אז רואים די בקלות מה יש בלבבות.

? מה אתם חושבים שיצא מהלב שלכם כשאתם נמצאים במצב של לחץ?

פתחו דיון בנושא. עודדו את הילדים להיות אמיתיים בתשובות ובהשתקפויות שלהם.

אלוהים בתן את בני ישראל והוא בוחן אותנו. הוא רואה אותנו כל הזמן, והוא מרשה שמצבים לא קלים ייקרו בחיים שלנו יום, יום. ההתנהגות שלנו מגלה מה יש בלבנו!

הקשיים הם כמו מסחטת המיץ, הם לוחצים אותנו ומגלים מה יוצא מהלב. האם אנחנו אגואיסטים? מתעצבנים מהר כשהדברים לא לרוחנו? כועסים? או שיוצא מיץ שטעים לאלוהים, כשאנחנו נוהגים באמונה, באהבה, בסבלנות, ובטחים בו?

הפסוק שקראנו בהתחלה אומר: "זָכַרְתָּ אֶת כָּל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלִּיכָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר לְמַעַל עֲנֹתְךָ לְנִסְתָּךְ לְדַעַת אֶת אֲשֶׁר בְּלִבְּךָ הִתְשַׁמֵּר מִצֹּתְוֹ אִם לֹא."

אלוהים ניסה את בני ישראל במדבר מספר פעמים, ונתן להם עוד הזדמנויות להשתנות, להביע אמונה אהבה וציות לאלוהים. אבל בכל פעם הם נכשלו, הם בעצם לא למדו להאמין ולבטוח באלוהים! הם לא אהבו את אלוהים, כמה עצוב!!

? מה בני ישראל היו צריכים לעשות כשהם עמדו בפני מצבים קשים?

« הם היו צריכים לפנות אל אלוהים ולסמוך עליו שבזמן הנכון הכל יסתדר.

חשוב שנלמד לקח מבני ישראל, וכשאלוהים בוחן אותנו, נפנה אליו, אנחנו גם יכולים לבקש מאלוהים שיעזור לנו להשתנות.

? אילו קשיים עוברים עליכם?

תן דוגמה מהחיים שלך ולאחר מכן דוגמאות של דברים שילדים בגיל זה יכולים לעבור כמו חרמות, קשיים בלימודים, מריבות בין הורים, מצב בריאותי רעוע וכד'. היה מאוד פראקטי.

אם אנחנו עוברים קשיים ואנחנו רואים שהתגובה שלנו לקשיים היא לא מה שאלוהים מצפה מאיתנו, אנחנו לא פונים לאלוהים ומחקים שהוא יסדר את הדברים בזמן הנכון, מה עלינו לעשות?

אם אני מגלה שיוצא ממני מיץ בצל ולא מיץ טעים כשאני במצב של לחץ וניסיון, אפשר להתפלל: "אלוהים, עזור לי לנהוג באמונה, עזור לי להשתנות, למד אותי איך אתה רוצה שאני אנהג במצב הזה? הראה לי את הפתרון לבעיה הזו, עזור לי לסבול בשמחה את האי-נוחות, לכבודך", "עזור לי לציית לך ולא לחטוא כשאני בלחץ, בניסיון".

לאלוהים יש תמיד דרך טובה עבורנו, כשהוא בוחן אותנו הוא רוצה שנצלית, שנגדל באמונה ונתחזק, הוא לא רוצה שנכשל, להיפר!

משחק לשענו הפסוק:

השתמש בתמונות ההמחשה _____ כדי לשנן את הפסוק יחד. כל פעם הרם את התמונה המתאימה, והשתמש בטון דיבור משתנה כדי להמחיש את הפסוק. אפשר להוסיף מעט דרמה, כמו רגיעה ברגליים להמחשת "הולייך", הצגה קטנה ב "לנסותך" - עשה כאילו אתה מסתכל על הילדים דרך זכוכית מגדלת וכו'.

עבור פעם או פעמיים על הפסוק יחד עם השלטים. תן לילדים להחזיק את השלטים ולהרים אותם בזמן המתאים.

לפניך הצעה לדרמה שאפשר להוסיף בזמן למידת הפסוק לשינון:

- "זכרת את כל הדרך אשר הולייך" "הולייך" - בתוספת צעדי הליכה
- יהוה אלוהיך "אדוני" - שלט צהוב עם כתב
- זה ארבעים שנה במדבר "מדבר" - תמונת מדבר
- למען ענותך, לנסותך, "לבחון, לנסות" - איש עם זכוכית מגדלת
- לדעת את אשר בלבבך, "לב" - לב גדול, אפשר לגזור בו מעין חלון שנפתח

אֵלֵינוּ

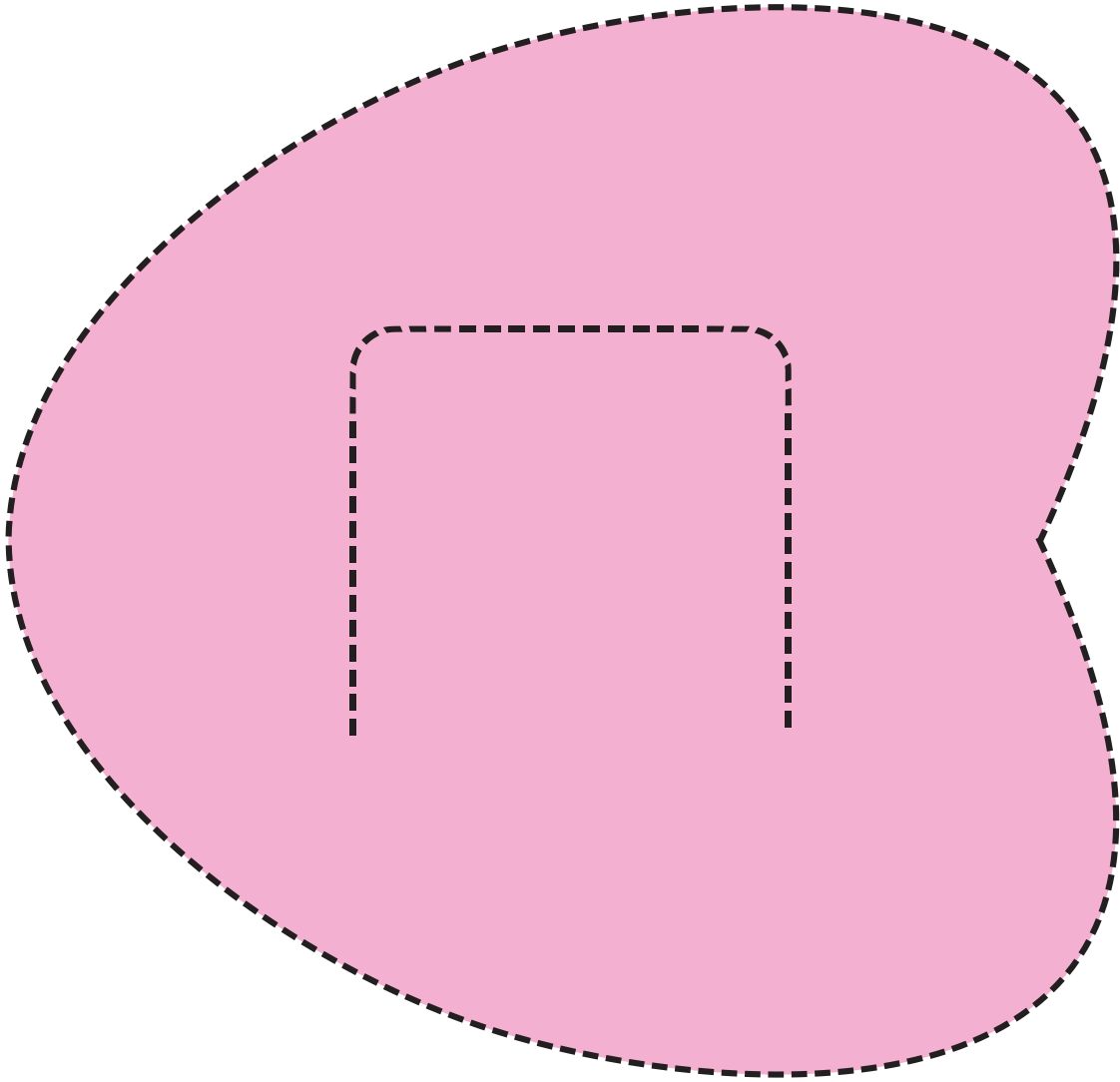

文

”וְזָכַרְתָּ אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר

הִלְכוּ בָהֶם, אֲלֵלֹהֶיךָ זֶה אֵינְךָ עוֹשֶׂה שְׁנֵה

בַּפֶּה בְּלִי לְמַעַל עֲנִינְךָ לְנוֹסֶתְךָ

לְדַעַת אֵת אֲשֶׁר בְּלִבְךָ הַמְחַשְׁבֹּת

מִצְוָתָיו אִם לֹא. ”דְּבָרִים ח 2